

PSSS - „*POLJOSAVET*” DOO - LOZNICA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

AGROBILTEN

Broj IX/2016.

19.09.2016.

tiraž 300 primeraka

Poljoprivredna savetodavna stručna služba grada
Loznica i opština Mali Zvornik, Krupanj i Ljubovija

SADRŽAJ:

Izbor sirovina i njihovih kombinacija za silažu

Gordana Vujaklija.....3

Izračunavanje potrebnih količina hraniva za kukuruz, na osnovu agrohemijske analize zemljišta

Dušan Despotović4

Značaj makroelemenata u ishrani voća

Zlatica Krsmanović5

Nova štetočina *Drosophila suzuki*

Radmila Čalić.....6

Kompostiranje

Milica Popadić8

Pravo poljoprivrednika na PDV nadoknadu

Živko Stefanović9

- Dominantne cene žive stoke -stočne pijace.....9
- Dominantne cene žitarica i stočne hrane.....9
- Dominantne cene voća.....10
- Dominantne cene povrća.....11

IZBOR SIROVINA I NJIHOVIH KOMBINACIJA ZA SILAŽU

S obzirom na veliki broj sirovina postoji više vrsta silaže. U odnosu na osnovne sirovine silaža može biti od:

- Žita i trava u čistoj kulturi
- Leptirnjača u čistoj kulturi
- Smeša leptirnjača i žita
- Korenastih, krtolastih i drugih

Od graminea u čistoj kulturi najčešće se silira kukuruz, ređe ječam, ovas, raž, sirak, proso i druge biljke. Sva žita u zelenom stanju, sem kukuruza, daju silažu lošije hranljive vrednosti. Većina višegodišnjih vlatastih trava u čistoj kulturi daju dobru silažu. Travne graminee sa prirodnih i sejanih livada češće su sirovina za siliranje iako se najveći deo ovih hraniva upotrebi za proizvodnju sena. Većina leptirnjača u čistoj kulturi, posebno lucerka, crvena detelina, soja, kokotac, zvezdan žuti, grahorica i sl. Teško se siliraju, jer ne sadrže dovoljno šećera. Međutim, one se ipak mogu uspešno silirati ako im se dodaje ugljenohidratna hrana ili konzervansi.

Razne kombinacije smeša leptirnjača i graminea predstavljaju zahvalan materijal za siliranje, jer daju kvalitetnu silažu bogatu proteinima. Dobra kombinacija za silažu postiže se sledećom setvom:

- Mačiji rep, livadski vijuk i crvena detelina
- Lucerka i livadski vijuk
- Lucerka i ježevica

Za siliranje se mogu upotrebiti i mnogobrojne druge zeljaste biljke i hraniva kao što su: suncokret, kupus, nadzemni delovi korenastih i krtolastih hraniva, krompiri, lišće i glave šećerne repe, bundeve, tikve, sirovi repini rezanci i druga hraniva.

Vlažno kukuruzno zrno dolazi u obzir za siliranje za vreme kišnih jeseni tj. onda kada zrno sadrži preko 40% vode. Može se silirati i sa kukuruzovinom. Kada sadrži oko 20% vode silira se sa repinim rezancima.

Sirovi repini rezanci se dobro siliraju, pogotovo u kombinaciji sa suvim hranivima. Dobra je kombinacija sirovih repinih rezanaca celom stočnom repom u odnosu 1:1. Silaža od sirovih repinih rezanaca je tipično ugljeno-hidratno hranivo.

Kombinovana silaža je sastavljena od više hraniva a namenjena je pojedinim vrstama I kategorijama životinja. U praksi postoji veliki broj mogućih receptura za proizvodnju kombinovane silaže, naprimer:

1. Šećerna repa sa lišćem 30%, krompir 20%, zeleni kukuruz u stadijumu voštanog zrenja 30% i otpaci zrna žita I leptirnjača 20%.
2. Zaparen krompir 50%, mrkva sa lišćem 10% i zelene leptirnjače 40%. Ova silaža poželjno boji žumance jaja u zimskom period ishrane nosilja.

Zelena žita najčešće se siliraju u smeši sa nekom leptirnjačom kao što je grašak, grahorica i slične kulture. Zeleni silažni sirak po hranljivoj vrednosti, daje silažu sličnu zelenom kukuruzu. Ne postoji mogućnost od trovanja cijanovodoničnom kiselinom pošto se u silažnoj masi ista razori, ako nije u pitanju sorta sirka koja ne sadrži HCN. Kukuruzovina velikim delom ostaje ne iskorišćena. I ona se može silirati ali sa hranivima koja imaju veći sadržaj vode. To su: sirovi repini rezanci, džibre, korenasta i krtolasta hraniva.

Izračunavanje potrebnih količina hraniva za kukuruz, na osnovu agrohemijske analize zemljišta

Potrebna količina hraniva za planirani prinos gajenih biljaka, najlakše se računa na osnovu planiranog prinosa i urađene agrohemijske analize zemljišta.

Da bi znali koliko nam je hraniva potrebno za našu gajenu biljku, moramo znati koliko naša kultura iznosi hraniva sa planiranim prinom. Pored toga, moramo znati i potencijal svoga zemljišta, a ukoliko nam vremenske prilike ne budu naklonjene, planirani prinos će izostati.

Tabela iznošenja N, P i K, sa tonom prinosa i određenom količinom lisne mase.

Kultura (iznošenje sa tonom prinosa i o. k.lisne mase)	N kg	P kg	K kg	
pšenica t/ha	25-30	10-15	17-22	
o.ječam t/ha	20-25	8-12	12 20	
kukuruz t/ha	25-30	10-15	20-25	
soja t/ha	100	23-27	50-60	
lucerka 10t/ha	130	39	94	140 CaCo
iznošenje sa žo	30%	25%	70%	

Na osnovu AAZ, odrađene za parcelu od 1ha, sadržaj lakopristupačnog P₂O₅ u zemljištu je 22,8 mg, a kalijuma 21,1 mg, dok je zemljište dobro obezbeneno azotom 0,2%.

Planirani prinos kukuruza je 9 t/ha suvog zrna. Kukuruzovine zaorava.

Sa prinom od 9 t zrna i odovarajućom masom kukuruzovine iz zemljišta će biti izneto:

azota: $9 \times 27 = 243 \text{ kg} - 73 \text{ kg}$ (30% se vraća se kukuruzovinom) = 170 kg

fosfora $9 \times 12 = 108 \text{ kg} - 27 \text{ kg}$ (25% se vraća kukuruzovinom) = 81 kg

kalijuma $9 \times 23 = 207 \text{ kg} - 145$ (70% se vraća kukuruzovinom) = 62 kg

Pošto je zemljište optimalno obezbeneno fosforom (22,8 mg) potrebno je uneti fosfora onoliko koliko se odnese zrnom, 81 kg P₂O₅.

Sadržaj kalijuma u zemljištu je optimalan (21,1 mg) pa je potrebno uneti 50-60% od planiranog odnošenja, $62 \times 0,6 = 37,2 \text{ kg K}_2\text{O}$.

pH u KCl-u	HUMUS %	N		P ₂ O ₅		K ₂ O	
		ukupan %	vratiti od iznetog %	P ₂ O ₅ mg/100g	vratiti od iznetog %	K ₂ O mg/100g	vratiti od iznetog %
4.0 -5.5	do 2	do 0.1	100	0-5	200	0-5	200
5.6 – 8.0	do 2	do 0.1	90-100	5-10	150	5-10	150
4.0 -5.5	od 2 do 4	0.1 -0.2	90-100	10-15	125	10-15	125
5.6 – 8.0	od 2 do 4	0.1 -0.2	80-90	15-20	100	15-20	100
4.0 -5.5	> 4	>0.2	60-80	20-30	80-100	20-30	80-100
5.6 – 8.0	> 4	>0.2	50-60	>30	50-80	>30	50-80

Pošto je zemljište dobro obezbeneno azotom, potrebe kukuruza iznosiće $9 \times 27 = 243 \text{ kg/ha}$

U jesen je potrebno uneti:

1/3 N od 243 kg, odnosno 81 kg

100 % P₂O₅, odnosno 81 kg

100 % K₂O, odnosno 62 kg

Pošto je najmanje potrebno kalijuma, količina od 62 kg kalijuma se deli sa sadržajem kalijuma u nubrivu. Ako koristimo NPK 15:15:15, onda je $62/0,15 = 413 \text{ kg/ha}$. Toliko je potrebno NPK 15:15:15 da zadovoljimo potrebe za kalijumom.

Radi lakšeg računanja uzećemo 425kg NPK 15:15:15

Kako smo ovim nubrivom uneli i deo azota i fosfora, računamo koliko je potrebno još uneti

fosfora i azota nekim drugim nubrivom:

$N\ 425 \times 0,15 = 64\text{kg}$, $81-64=17\text{kg}$ još fali N

$P_2O_5\ 425 \times 0,15 = 64\ \text{kg}$, $81-64=17\text{kg}$ još fali P_2O_5 , dok su potrebe za K_2O namirene iz potrebnih količina NPK.

Preostali fosfor (17kg) ćemo uneti mineralnim nubrivom MAP 12:52:

$17/0,52 = 33\ \text{kg MAP}$, sa kojim smo uneli još i $33 \times 0,12 = 4\ \text{kg N}$

Potrebno je uneti još $17-4 = 13\ \text{kg N/ha}$

$13/0,27$ (0,27 je sadržaj azota u min. nubrivu KAN)= 3,5 kg KANa

Dakle potrebno je uneti: 425 kg/ha NPK, 33 kg/ha MAP-a i 3,5 kg KANa.

Za setvu i u vegetaciji treba dati preostali količinu N od 162kg. Pošto je zemljište kiselo, preostali N dodaćemo u vidu predsetvene pripreme i prihrane u formulaciji UREJe 46% N u sledećoj količini:

$162/0,46=352\text{kg}$, od čega u predsetvenoj pripremi 150kg a ostatak u prihranjivanju.

Na ovaj način, odredili smo potrebnu količinu hraniva za prinos kukuruza od 9t/ha zrna.

Sve promene u vrsti hraniva i njihovim količinam veoma se lako preračunavaju na gore opisan način.

Na urađenom primeru možemo izračunati potrebnu količinu i vrstu hraniva za svaku biljnu vrstu

Zlatica Krsmanović, dipl. ing. voćarstva i vinogradarstva

Značaj makroelemenata u ishrani voća

Za ishranu biljaka, pravilan rast i razvoj neophodni su mikro i makro elementi. Od makroelemenata najznačajniji su azot, fosfor i kalijum.

AZOT (N) ulazi u sastav mnogih značajnih jedinjenja za život biljaka, kao što su nukleinske kiseline, proteini, enzimi, hlorofil i dr. zbog čega se često naziva pokretačem rastezanja biljaka. Azot utiče na rastezanje stabla i korena, obrazovanje lisne površine, otpornost biljaka prema nepovoljnim uslovima spoljašnje sredine i bolestima, kvalitet proizvoda i veoma često utiče na prinos biljaka, zbog čega se azotna đubriva redovno primenjuju u uzgoju biljaka. Do pojave nedostataka azota dolazi najčešće na peskovitim, šljunkovitim, skeletnim zemljištima, siromašnim humusom, kao i na zemljištima koja se intenzivno koriste i navodnjavaju.

Manjak azota prouzrokuje slab vegetativni prirast, kratke i tanke mladare, sitno i bledozeleno lišće, slabije razgranjavanje, lako otpadanje plodova uskoro po zametanju (junsko) i raniji završetak vegetacije i sazrevanje plodova.

Višak azota izaziva preteranu bujnost. Voćke imaju produženu vegetaciju u jesen, usled čega mladari do zime ne sazru dovoljno, pa lako izmrzavaju u slučaju niskih temperatura. Plodovi docnije sazrevaju, lošijeg su kvaliteta i teže se čuvaju.

FOSFOR (P) se u zemljištu nalazi u obliku lakše i teže rastvornih soli. Kao element direktno utiče na izgradnju nukleotida, nukleinskih kiselina, lipida, kao i prenos energije. Biljke najintenzivnije usvajaju fosfor u ranoj fazi rasta i formiranja korenovog sistema. Fosfor povoljno utiče i na otpornost biljaka prema niskim temperaturama, bolestima, poleganju. Pošto se fosfor najvećim delom akumulira u plodu, izneta količina fosfora iz zemljišta većim delom se i odnosi sa parcele, o čemu treba voditi računa pri planiranju doze fosfora.

Manjak fosfora usporava stvaranje cvetnih i lisnih pupoljaka, kao i razvoj mladara. Novo lišće je uspravno, tamnije zeleno i ne dostiže normalnu veličinu. Kasnije lišće dobija ljubičastu nijansu, naročito peteljka i nervatura bliže njoj, što je izraženije za vreme hladnijih proleća i leta. Pri vrhu mladara nekad ostane samo po par listića sa purpurnim nijansama.

KALIJUM (K) je od izuzetne važnosti za biljke. Utiče na fotosintezu, sintezu proteina, metabolizam, transport, nakupljanje ugljenih hidrata, vodni režim, otpornost biljaka prema niskim temperaturama i bolestima. Brojne voćne vrste odlikuju se velikom potrebom za kalijumom, tako da malinu nazivamo kalijumovom biljkom. Njegov nedostatak može dovesti do ozbiljnih poremećaja u metabolizmu biljaka, što se ogleda smanjenjem prinosa. Potrebe za kalijumom su velike u svim fazama uzgoja bilja. U prvoj polovini vegetacije bitan je za porast vegetativnih organa ,dok je u drugom delu prisustvo kalijuma bitno za pigmentaciju plodova, sadržaj suve materije, sadržaj šećera.

Manjak kalijuma prouzrokuje pojavu sitnog lišća, uzanog i žućkasto zelene boje, koje je po obodu mrko (crvenkastobraon), naborano po sredini. Osušeni deo lista se uvija prema licu lista, a zatim se kovrdža i otpada. Izumiranje počinje od vrha. Plodovi su sitniji, slabije obojeni i sa manje šećera. Meso plodova je sunderasto ili drvenasto. Otpornost prema mrazu, bolestima i štetočinama je umanjena. Na manjak kalijuma najosetljivije su kruška i šljiva, zatim malina, jabuka. Kod jagodastog voća ispoljava se u pojavi mrke boje na lišću. Višak kalijuma, prema dosadašnjim saznanjima, ne utiče negativno na voćke.

Izbalansirana ishrana na osnovu agrohemijske analize zemljišta i uz upotrebu kvalitetnih hraniva u pravo vreme donosi dobre prinose i kvalitet, uz to doprinosi uštedi i očuvanju životne sredine.

Radmila Čalić, dipl. ing. zaštite bilja

Nova štetočina *Drosophila suzuki*

Proizvodnji jagodičastog voća (maline, jagode, kupine i dr.) preti nova štetočina pod nazivom *Drosophila suzukii* ili vinska mušica ploda . Pored jagodičastog voća napada trešnju, šljivu, breskvu, vinovu lozu i mnoge druge vrste.

Štetočina je poreklom iz Japana , njeno prisustvo je utvrđeno u zemljama širom sveta. Na području Evrope utvrđena je u mnogim državama uključujući Španiju, Francusku, Mađarsku, Italiju, Rusiju, kao i zemlje u okruženju Sloveniju i Hrvatsku. 2013. godine prisustvo *D. suzukii* je utvrđeno i u našoj zemlji, štetočina je identifikovana 2014, a tokom 2015 godine njeno prisustvo zabeleženo je na tri lokaliteta u Srbiji.

Poznato je oko 3 000 vrsta mušica iz porodice Drosophilidae, a ono što *D. suzukii* izdvaja po značaju je polaganje jaja isključivo u nedozrele i neoštećene plodove velikog broja voćaka za razliku od drugih vrsta koje jaja polažu u prezrele, već oštećene plodove. Polaganjem jaja u tkivo ploda vinska mušica ploda pričinjava primarnu štetu, dok se sekundarna svodi na prodor raznih prouzročivača biljnih bolesti koje naseljavaju oštećen plod

Ženke imaju snažnu testerastu legalicu kojom probijaju plod i u njegovu unurašnost ubacuju jaja, unutar ploda larve se hrane i tako nanose najveći dio štete. Za par dana plodovi bivaju dezintegrisani i neupotrljivi. Lutka je crvene ili smeđe boje, dužine do 3 mm. *D. suzukii* uglavnom prezimljava u stadijumu imaga koji se s proljećem aktivira kada temperatura premaši 10°C. Broj generacija zavisi od klimatskih uslova, a kreće se između 3 i 13 u toku godine. Životni vek *D. suzukii* najčešće iznosi 3-9 sedmica i za to vrijeme jedna ženka može da položi i do 300 jaja.

Plodovi mogu biti napadnuti pre a i posle berbe. Ukoliko se u plodu razvija larva *D. suzukii* oni postaju mekani i gube tržišnu vrijednost. Oštećeni plodovi često trunu kao rezultat naseljavanja patogena jer pored toga što poništava mehaničku otpornost plodova na patogene, vinska mušica ploda ima ulogu i vektora prouzročivača gljivičnih oboljenja. Gubici su ogromni, a nisu retki slučajevi i stopostotne štete. *D. suzukii* ne napada nezrele, prezrele i oštećene plodove, nego isključivo zdrave plodove u toku zrenja. Početak napada se vezuje za promenu boje ploda kada se povećava koncentracija šećera u plodu, a pokožica postaje mekša. Napominje se da su napadu posebno izloženi voćnjaci pored šuma gde mušica prezimlja

U cilju praćenja pojave vinske mušice ploda koriste se jeftine ali efikasne lovne klopke. Kao lovna klopka može da posluži obična plastična flaša zapremine 0.5 litara. U flašu se sipa 150-200 ml rastvora koji se sastoji od: 40% crnog vina, 40% jabukovog sirćeta i 20% vode. N Potrebno dodati i 4-5 kapi deterdženta bez mirisa koj i sprečava razvoj gljivica na uginulim insektima. Na flašu se probuše rupe prečnika 3-4 mm u dva reda po četiri rupe. Rupe se buše na jednoj strani flaše kako bi se sadržaj nesmetano mogao istresti prilikom pregleda. Bitno je da rupe ne budu prevelike kako u flašu ne bi ušli drugi veći insekti koji bi ometali kasniju detekciju. Jedna lovna klopka na hektar je dovoljna ukoliko je cilj lovljenja utvrđivanje prisustva štetočine. Pregled klopki se vrši svakih 7 dana. Ulovljene jedinke staviti u 96 % alkohol etanol i proslediti u najbližui Regionalni centar prognozno- izveštajne službe zaštite bilja. Neophodno je i redovno praćenje prisustva simptoma na plodovima, pregled ambalaže na prisustvo ove štetočine. Hemijske mere kontrole preduzimaju se u zavisnosti od aktivnosti štetočine u zasadu i one su usmerene na suzbijanju odraslih jedinki. Pošto se napad dešava u periodu zrenja teško je sprovesti hemijsku zaštitu

S obzirom da su ove klopke veoma efikasne, a jeftine, one mogu da se koriste i u cilju masovnog izlovljavanja štetočine. U tom slučaju klopke, pripremljene na isti način, se postavljaju u granične redove na dva metra rastojanja. Posude se postavljaju u krošnju na poluzaseno ili zaseno mesto, na visinu od 1.5 m, optimalno mesec dana pre početka zrenja ploda. Klopke se postavljaju i u magacine gde se lageruje voće (kvantaskim pijacama) tamo gde imamo veliki promet voća.

Kompostiranje

Kompostiranje je prirodna razgradnja organske materije pod dejstvom bakterija, glista, crva i malih insekata. Kompost je koristan materijal bez neprijatnog mirisa koji popravlja strukturu zemljišta, obogaćuje ga humusom i korisnim bakterijama, reguliše vodno-vazdušni režim, obezbeđuje biljke korisnim hranljivim materijama, povoljno deluje na njihovu vitalnost i otpornost na bolesti i štetočine. Može se praviti tokom cele godine. Zimi se aktivnost mikroorganizama smanjuje zbog hladnoće, pa kompostnu masu treba zaštititi od prevelike vlage i hladnoće a leti od isušivanja i redovno proveravati vlažnost.

Organski otpad čini čak 30% svakodnevnog otpada jednog domaćinstva. Tu spada sav biorazgradivi materijal kao što su pokošena trava, lišće, uvelo cveće, korov, stara zemlja iz saksija, usitnjeno granje, sirovi ostaci povrća i voća, talog kafe, kesice čaja, ljuske jaja, životinjska dlaka, perje, male količine neštampnog papira, pepeo drvenog uglja ili drva.

Idealno mesto za kompostište je osunčani prostor koji nije u blizini velikog drveća, koji je lako dostupan za manipulaciju i gde se ne zadržava voda. Podloga ne sme biti nepropusna (beton, cigla, asfalt, drvo). Najjednostavniji način kompostiranje je u gomilama. Gomila bi trebala biti visoka oko 1-1,5 m i isto toliko široka, a dužina zavisi od količine raspoloživog materijala. Kompostiranje u gomilama omogućava lakši pristup kompostnom materijalu, lakše preokretanje i kontrolu vlažnosti i provetrenosti. Nedostatak kompostne gomile je u tome što zauzima više prostora nego komposter od dasaka ili kante za kompostiranje.

Pre stavljanja otpadaka na kompostište, skine se mali sloj zemlje i na zemlju se stavi drenaža od grančica, krupnih stabljika kukuruza i sl., a potom sloj od 15-20 cm otpadaka i sloj zemlje od 5 cm. Slaganje slojeva može ići do visine od 1 m sa završnim slojem zemlje od 10 cm.

Sloj otpada treba da sadrži oko 2/3 vlažnog, zelenog, hranjivog materijala bogatog kiseonikom i jednu trećinu smeđeg, suvog i manje hranjivog materijala bogatog uljenikom. Ne smeju se kompostirati: korovi sa semenom, lišće oraha (sadrži otrove), bolesne biljke, otpaci kuvanih jela (privlače glodare), meso i kosti (privlače pse i mačke), velike količine novinskog papira, časopisa u boji, pelene, pseći, mačji i ljudski izmet, ostaci duvana, sadržaj vrećica iz usisivača, pepeo kamenog i crnog uglja ili uglja za roštilj (zbog teških metala) kao i otpaci koji sadrže hemikalije, stari lekove, ulja, plastična ambalaža, bojeno ili impregnirano drvo, stiropor, metal, staklo.

Optimalna vlažnost kompostne mase je važna za razgradnju biomaterijala. Kada ga stisnemo u šaku, ne sme se cediti voda, a nakon otvaranja šake, materijal se ne rasipa nego ostaje u grumenu. Dobra provetrenost doprinosi boljem zagrevanju i bržoj razgradnji organskog materijala a postiže se mešanjem krupnijeg i sitnijeg, drvenastog i mekog, suvog i vlažnog materijala. Rastresanje se vrši najmanje jednom mesečno uz pokrivanje slojem zemlje. Ukoliko je materijal sitniji lakše se meša i rastresa, bolji je rad mikroorganizama i razgradnja.

Kompost je zreo nakon 6 do 10 meseci. Zreo kompost je ujednačenog izgleda, grumenast, tamnosmeđe do crne boje, miriše na šumsku zemlju. U njemu se ne prepoznaje više početni biomaterijal, osim ponekih teže razgradivih delova. Nezreo kompost nema tamnu boju, kiselkastog je mirisa ili miriše na gljive. U njemu se mogu naći ostaci lako razgradivih materijala, poput lišća, ostataka povrća i sl. Takav kompost mora još neko vreme da odleži.

U proleće pre sadnje ili u periodu rasta i razvića biljaka, kompost se posipa po zemlji i po mogućnosti lagano meša sa površinskim slojem zemlje. Ne sme se duboko zakopavati jer se time guši. Ako ga koristimo za uzgoj saksijskog cveća, mora se u podjednako količini mešati sa zemljom iz bašte. Tokom cele godine se može dodavati po malo prosejanog komposta. Ostatak komposta od prosejavanja može se vratiti u komposter, pomešati sa svežom masom i otpočeti novi proces.

Pravo poljoprivrednika na PDV nadoknadu

Odredbom Zakona o porezu na dodatu vrednost ("Sl. Glasnik RS", br. 84/04, 86/04, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13 i 68/14) propisano je da od 1. januara 2014. godine fizička lica koja su vlasnici, zakupci i drugi korisnici poljoprivrednog i šumskog zemljišta i fizička lica koja su kao nosioci, odnosno članovi poljoprivrednog gazdinstva upisana u registru poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa propisom kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gazdinstava imaju pravo na nadoknadu po osnovu poreza na dodatu vrednost. Dokazom da je fizičko lice poljoprivrednik smatra se svaki dokument kojim se dokazuje da je to lice vlasnik ili zakupac poljoprivrednog ili šumskog zemljišta ili da poljoprivredno ili šumsko zemljište koristi po nekom drugom osnovu (npr. izvod iz katastra nepokretnosti, ugovor o zakupu, ugovor o korišćenju), odnosno izvod iz Registra o upisu poljoprivrednog gazdinstva i aktivnom statusu poljoprivrednog gazdinstva koji izdaje Uprava za agrarna plaćanja – Uprava za trezor.

PDV nadoknada iznosi 8% i priznaje se poljoprivrednicima koji izvrše promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga obveznicima PDV. Poljoprivrednim proizvodima na koje se obračunava PDV nadoknada u smislu člana 34. Zakona o porezu na dodatu vrednost, smatraju se oni proizvodi koji se neposredno dobijaju od gajenja useva i zasada (npr. žitarice i voće), povrtarstva (povrće), hortikulture (cveće, ukrasno bilje) i uzgoja životinja (živa stoka). Takođe, poljoprivrednim proizvodima pored svih vrsta žive stoke, smatraju i oni proizvodi koji se neposredno dobijaju od uzgojene životinje (sirovo mleko, sirova vuna, sirovo krzno, perje, paperje, sirova koža, jaja, med, pčelinji vosak i dr.), dok se sledeći stepen prerade već ne smatra poljoprivrednim proizvodima (sir, kajmak, maslac, meso zaklanih životinja, dimljeno meso, mast, slanina i dr.). U poljoprivredne proizvode spadaju i gajene pečurke, sporedni proizvodi dobijeni gajenjem i uzgojem na poljoprivrednom zemljištu (trava, slama, šaš, stajsko đubrivo, papci, kopita, rogovi i dr.) kao i voćne i lozne sadnice. Poljoprivrednim uslugama na koje se obračunava PDV nadoknada u smislu člana 34. Zakona o porezu na dodatu vrednost, smatraju se uzgoj i razmnožavanje životinja i uslužne delatnosti u gajenju useva i zasada. To su na primer: uzgoj krava, bikova, konja ovaca, koza, svinja, živine, priprema zemljišta, obrada useva i zasada, zaprašivanje, orezivanje, presađivanje, žetva, berba i dr.

Ako poljoprivrednici izvrše promet dobara i usluga, obveznik je dužan da obračuna PDV nadoknadu u iznosu od **8% na vrednost primljenih dobara i usluga**, o čemu izdaje priznanicu kao i da obračunatu PDV nadoknadu isplati poljoprivrednicima u novcu uplatom na tekući račun ili račun štednje. Obveznici koji su PDV nadoknadu uplatili poljoprivrednicima imaju pravo da odbiju iznos PDV nadoknade kao prethodni porez pod uslovom da su PDV nadoknadu i vrednost primljenih dobara i usluga platili poljoprivredniku.

Međutim, ako se PDV nadoknada isplati u gotovom novcu, a ne na tekući račun ili račun štednje poljoprivrednika, tako obračunata i isplaćena naknada ne smatra se PDV nadoknadom i PDV obveznik nema pravo da tu naknadu odbije kao prethodni porez, a dužan je da na tu isplatu obračunava i plati porez na dohodak građana po stopi od 20% na osnovicu umanjenu za normirane troškove od 20%.

Dominantne cene žitarica i stočne hrane u Srbiji za jul 2016. godine

Proizvod	Jedinica mere	Mesto prodaje	Centralna Srbija										Vojvodina									
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osinonica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	čžak 50kg	Pijaca	24	25		27	24	26		25	25						19	19.7				
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Pijaca					21			15	16						18	16.1				
Pšenica	čžak 50kg	Pijaca	20	21		22	24	20			25						15	14.7				
Sojino zrno	čžak 50kg	Pijaca					50											40				
Stočni ječam	čžak 50kg	Pijaca	20	24		23	22	20									25	17.5				
Stočno brašno	čžak 33kg	Pijaca	23				22						22									
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rinfuz	Silos												19						20.5		
Pšenica (novi rod)	rinfuz	Silos	16.5					15						13	16				15	14.5		
Pšenica	čžak 50kg	Silos						15							15							
Pšenica	rinfuz	Silos	16											14					15.2			
Sojino zrno	čžak 50kg	Silos													44				45.8			
Stočni ječam	rinfuz	Silos																	16			
Stočno brašno	čžak 33kg	Silos					21															
Lucerkino brašno (min 15% proteina)	čžak 25kg	Maloprodaja		50														17.1				
Sojina sačma (44% proteina)	čžak 33kg	Maloprodaja	70	78	64	62	65		66	67				70				48.5				
Stočno brašno	čžak 33kg	Maloprodaja			21		23		26	30			22	26								
Suncokretova sačma (33% proteina)	čžak 33kg	Maloprodaja	40	45	33	34	35		40	45				42				23.1				
Lucerka (seno u balama)	bala 12-25kg	Gazdinstvo		18			21		20	15	12			15	20							

Dominantne cene žive stoke na pijacama u Srbiji za jul 2016. godine

Jedinica mere	Težina/uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina									
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osinonica	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Dvise	sve težine	sve rase	200		140																	
Čejnjad	sve težine	sve rase	250	220	200		250	300	300	280	280				280			280				
Jerad	sve težine	sve rase	220	170	170		220	140			250							220				
Junjad	>480kg	sve rase													220			240				
Koze	sve težine	sve rase				125	150	80														
Krave za klanje	sve težine	HF																140				
Krave za klanje	sve težine	SM																150				
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		130	90		100												95			
Ovca	sve težine	sve rase	160	120	120		150	80		130	160				110			120				
Presad	16-25kg	sve rase	150	180	150		160	140	240	140	150				170	200		160				
Presad	<=15kg	sve rase	160	170	210		170		240	170	160				180	200						
Telad	80-160kg	HF																				
Telad	80-160kg	SM																				
Tovljenici	80-120kg	sve rase	180	140	130		110	140		110	140				130	130		125				
Tovljenici	>120kg	sve rase		150	110					100	120				110			115				
Šilježad	sve težine	sve rase	200	220	140					200	200											

Dominantne cene voća - zelene pijace u Srbiji za jul 2016. godine

Jedinica mere (din/kg)	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA					
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica
Banana (Banana)	150	140	130	130	140	160	140	150	150	130	150	160	150	150	120	120		120
Borovnica (Blackberry)	800	800		900			800	400	800			400		1000	550			950
Breskva (Peach)	80	80	50	50	80	70	60	100	80	50	100	80	70	80	80	60		70
Jabuka-ostale (Apple other)	80	80	50	60		100		80	50	50	80	70	50		150	50		50
Jagoda (Strawberry)	500																	
Kajsija (Apricot)	150	150	120	100	150	120	130	170	150	130		120	80	100	150	80		80
Kruška (Pear)	120	100	50	80	100	80	100	100	150	120	70	130	80	100	100	120		
Kupina (Blackberry)	350	300	150	250	300	150	200	150	300	150		200	240		400	400		400
Limun (Lemon)	300	300		150	300	350	280	320	300	200	300	240	300	300	350	300		280
Malina (Raspberry)	400	400	200	280	300	280	300	300	400	200		300	250	340	400	300		
Nektarina (Nectarine)	80	80		60	80	70	70	100	80	40	80	100	60	80	80	50		50
Orah (Walnut)	800	800	600	700	700	800	600	800	500	500	700		750	750	600	700		600
Pomorandža (Orange)	150	140	70	80	140	150	150	150	130				140	170	200			90
Trešnja (Sweet cherry)	200	200	150		200										350			
Višnja (Cherry)	100	100	130	160	150								120	100	50			80
Šljiva (Plum)	50	50		45	50	60	40	50	60	30	50	50	50	60	40			60

Dominantne cene povrća - zelene pijace u Srbiji za jul 2016. godine

Jedinica mere (din/kg)	CENTRALNA SRBIJA												VOJVODINA						
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NIŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Boranija-sarena (String beans-colorful)	200	150	120	60	120	100	100	120	100	70	70	120	40	120	100			100	
Brokoli (Broccoli)	300	250				150			100			100		250	250	150		150	100
Dinja (Melon)	40	40	60	40		30	50	60	50		60	80	40	50	40	40		30	30
Karfiol (Cauliflower)	150	200							70				140	150	300			90	80
Krastavac-salatar (Cucumber for salad)	50	50	40	40	60	40	40	40	40	35	50	40		50	60	60		45	30
Krompir (Potato)	70	60	30	35	50	50	40	40	50	40	40	50	30	50	50			30	30
Kupus (Cabbage)	50	40	20	20	30	20	20	30	30	30	25	30	30	40	40			30	40
Lubenica (Watermelon)	40	35	35	30	35	25	30	40	30	25	30	30	30	40	40	30		35	30
Luk-beli (Garlic)	500	400	500			200	350	500	400	400	500	500	300	400	400	500		60	250
Luk-crni (Onion)	60	40	60	50	40	50	50	50	50	60	40	50	60	50	60	50		35	40
Paprika-babura (Pepper Babura)	80	80	80	70		50			70		60	80	60	80	80			60	80
Paprika-silja (Pepper-Silja)	100	80	150	60	80	60		80	70	60	50	80	100	100	80			80	100
Paradajz (Tomato)	80	80	60	60	70	70	40	50	50	50	50	70		70	80	80		80	70
Pasulj-beli (Beans white)	380	300	200		250	200	220	250	250	230	200	200	260	350	300				300
Partidžan (Eggplant)	70	120	150		70	80	100	150	80				180	150	120			120	60
Praziluk (Leek)	200	200					120	150	140										
Rotkva-veza (Small Radish-bunch)	70	50	30																
Spanać (Spinach)	200	200												180	180			120	150
Tikvice (Zucchini)	60	40	40	20	40	30	40	50	40	35	50	30	30	40	60	40		30	40
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	50	50		20		50	40				25			50	40	45		40	40
Šargarepa (Carrot)	80	60	50	50	60	60	50	50	50	50	50	50	50	80	80	40		40	50

A G R O P O N U D A

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Poštovani poljoprivredni proizvođači posetite stranicu <http://www.agroponuda.com/> ili nam se obratite ako želite nešto da oglasite da prodajete ili kupujete.

.PSSS - „POLJOSAVET” DOO - LOZNICA
015/883-760 883- 546 WWW.ZZPLO.COM

Savetodavci:

Radmila Čalić, savetodavac za zaštitu bilja tel. 064/189-8621
Gordana Vujaklija, savetodavac za stočarstvo tel. 015/883-546
Milica Popadić, savetodavac za ratarstvo tel. 015/883-546
Dušan Despotović, savetodavac za ratarstvo tel. 015/883-760
Zlatica Krsmanović, savetodavac za vočarstvo tel. 064/4817573
Živko Stefanović, savetodavac za agroekonomiju tel. 063/257-620